

Dosarul nr.2r-11/19

Prima instanță: Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău (jud: A.Danilov)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: Sv.Caitaz, A.Doga, L.Popova)
Instanța de recurs: Curtea Supremă de Justiție (jud: Iu.Sîrcu, I.Vîlcov, V.Macinskaia)
Instanța de revizuire: Curtea de Apel Chișinău (jud: Iu.Cimpoi, B.Bîrca, I.Secrieru)

DECIZIE

16 ianuarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Svetlana Filincova
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de Tatiana Panaghiu,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Tatiana Panaghiu, Maria Dimitriu și Pavel Dimitriu împotriva Larisei Morari și Cristinei (Solcan) Iachimov cu privire la declararea testamentului nul,
la cererea depusă de Elena Ceban împotriva Larisei Morari și Cristinei (Solcan) Iachimov cu privire la prelungirea termenului de acceptare a succesiunii, recunoașterea testamentului nul și recunoașterea dreptului la rezervă succesorală,
la cererea depusă de Pavel Dimitriu împotriva Larisei Morari și Cristinei (Solcan) Iachimov cu privire la prelungirea termenului de acceptare a succesiunii și,
la cererea depusă de Tatiana Panaghiu împotriva Larisei Morari cu privire la declararea ca succesori nedemn,
împotriva încheierii din 18 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins ca inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Tatiana Panaghiu,

c o n s t a t ă:

La 2 iulie 2010, Tatiana Panaghiu, Maria Dimitriu și Pavel Dimitriu au înaintat în instanța de judecată o acțiune împotriva Larisei Morari și Cristinei (Solcan) Iachimov cu privire la declararea nulității testamentului nr.1751 din 8 aprilie 2003.

Tot, la 2 iulie 2010, Elena Ceban a înaintat în instanța de judecată o acțiune împotriva Larisei Morari și Cristinei (Solcan) Iachimov cu privire la prelungirea termenului de acceptare a succesiunii rămase după decesul mamei Ioana Dimitriu decedată la xxxx și recunoașterea testamentului înregistrat la 8 aprilie 2003 sub nr. 1751 autentificat notarial de către notarul Valeriu Rudco din numele testatoarei Ioana Dimitriu în favoarea reclamatelor Larisa Morari și Cristina (Solcan) Iachimov drept nul. Totodată, s-a solicitat recunoașterea dreptului la rezerva succesorală.

Ulterior, la 14 iulie 2010 Pavel Dimitriu a depus separat într-un alt litigiu o acțiune împotriva Larisei Morari și Cristinei (Solcan) Iachimov cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii prin intrarea în posesie.

Între timp, la 29 decembrie 2010, reclamanta Tatiana Panaghiu a depus în instanța de judecată o altă cerere de chemare în judecată împotriva Larisei Morari, solicitând declararea acesteia drept succesor nedemn după decesul mamei Dimitriu Ioana.

Prin încheierea din 6 octombrie 2010 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, cererile de chemare în judecată enunțate au fost conexe într-o singură procedură, pentru a fi examinate în fond.

Pe parcursul examinării cauzei în fond, Andrei Panaghiu a depus în adresa instanței de judecată o cerere, solicitând intervenirea sa în calitate de intervenient accesoriu în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Tatiana Panaghiu, Maria Dimitriu și Pavel Dimitriu împotriva Larisei Morari și Cristinei (Solcan) Iachimov cu privire la declararea nulității testamentului nr.1751 din 8 aprilie 2003.

Prin încheierea din 27 noiembrie 2012 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, demersul lui Andrei Panaghiu de atragere în calitate de intervenient accesoriu a fost respins ca fiind neîntemeiat.

Prin hotărârea din 28 noiembrie 2012 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, cererile de chemare în judecată sus-indicate au fost respinse ca neîntemeiate.

Prin decizia din 4 aprilie 2013 a Curții de Apel Chișinău, au fost respinse apelul declarat de Tatiana Panaghin și recursul declarat de Andrei Panaghiu, fiind menținute încheierea din 27 noiembrie 2012 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău și hotărârea din 28 noiembrie 2012 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău.

Prin încheierea din 20 noiembrie 2013 a Curții Supreme de Justiție, a fost considerat inadmisibil recursul declarat de Tatiana Panaghiu.

Prin încheierea din 18 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins ca inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Tatiana Panaghiu.

Invocând ilegalitatea acestei încheieri, la 5 noiembrie 2018, Tatiana Panaghiu a declarat recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii contestate cu remiterea cauzei la rejudecare.

În motivarea cererii de recurs s-a invocat dezacordul cu încheierea contestată, considerînd-o ilegală și neîntemeiată pe motiv că, a fost emisă cu încălcarea normelor de drept procedural, iar în condițiile respective în prezenta speță, s-ar putea înfrînge principiul echității procedurii civile și îngrădi în mod inacceptabil dreptul subiecților la un proces echitabil, ceea ce este inadmisibil.

A susținut recurenta că, instanța de revizuire urma să țină cont de normele de drept naționale, cât și de practica CEDO, în vederea neîngrădirii dreptului privind accesul liber la justiție, condiții ce nu se atestă la caz.

În conformitate cu prevederile art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la data comunicării încheierii.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 18 octombrie 2018 (f.d.137), însă date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurentă la dosar lipsesc.

Astfel, recursul declarat de Tatiana Panaghiu la 5 noiembrie 2018 (f.d.146) este în termen.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii contestate.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Din conținutul recursului declarat de Tatiana Panaghiu rezultă că recurenta nu este de acord cu încheierea din 18 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins ca inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Tatiana Panaghiu (f.d.146-147).

La fel, s-a constatat că pentru a se pronunța astfel, instanța de revizuire a reținut că cererea Tatiane Panaghiu privind revizuirea deciziei din 4 aprilie 2013 a Curții de Apel Chișinău nu se încadrează în prevederile legale și urmează a fi respinsă ca inadmisibilă, or, la caz, admiterea cererii de revizuire va constitui incontestabil o încălcare a principiului securității raporturilor juridice, ceea ce este inadmisibil (f.d.137-143).

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră concluzia instanței de revizuire despre necesitatea respingerii ca inadmisibilă a cererii de revizuire, justă.

Colegiul judiciar analizând situația de fapt din prezenta speță, consideră oportun de a reitera prevederile art. 451 alin. (1) Cod de procedură civilă, care indică expres că, cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art. 447 CPC, indicîndu-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art. 449 CPC și anexîndu-se probele ce le confirmă.

Instanța de recurs menționează că, revizuirea este posibilă doar în cazurile în care sunt invocate și sunt probate circumstanțe, fapte ori evenimente

prevăzute de lege ca temeiuri, care sunt esențiale pentru relațiile în litigiu și de natură să influențeze soluția adoptată. Temeiurile declarării revizuirii sunt expres prevăzute în art. 449 Cod de procedură civilă care poartă un caracter exhaustiv.

Pornind de la aceste cerințe, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că revizuirea unei hotărâri date de către instanță este posibilă doar în cazul în care solicitantul, după devenirea irevocabilă a hotărârii, intră în posesia unui temei din cele prevăzute de art. 449 CPC. În același timp, acest temei trebuie să vizeze situația de fapt, care a fost obiectul examinării în instanța de fond, dat fiind că instanța de recurs verifică corectitudinea aplicării și interpretării de către instanța inferioară a normelor de drept material și procesual în limitele materialelor din dosar și în limitele recursului declarat, or, nu poate fi revizuită o hotărâre care elucidează o anumită situație de fapt, asupra căreia s-a pronunțat instanța de fond, prin prisma unui temei care caracterizează o altă situație.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că, pentru a redeschide procesul trebuie să fie invocate temeiurile prevăzute de către art. 449 Cod de procedură civilă și prezentate circumstanțele sau faptele existente obiectiv pentru declararea revizuirii confirmate în fața instanței prin prezentarea unor probe concludente.

Din conținutul cererii de revizuire depusă de Tatiana Panaghiu rezultă că, revizuenta – recurentă a invocat drept temei de revizuire prevederile art. 449 lit. b) Cod de procedură civilă.

În acest context, instanța de recurs reiterează că conform art. 449 lit. b) Cod de procedură civilă, revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a cauzei.

În interpretarea corectă a prevederii enunțate, instanța de recurs relevă că, circumstanțele sau faptele menționate, trebuiau să existe obiectiv pînă la pronunțarea hotărârii, iar revizuentul nu putea ști despre aceste circumstanțe anterior pronunțării hotărârii, revizuirea căreia se atacă.

Cu referire la prevederile enunțate, instanța de recurs menționează că, instanța de revizuire corect și întemeiat a respins cererea de revizuire înaintată de Tatiana Panaghiu împotriva deciziei din 4 aprilie 2013 a Curții de Apel Chișinău, or, cele invocate de către revizuentă în susținerea cererii de revizuire nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 449 lit. b) Cod de procedură civilă, pe motiv că, faptele invocate trebuie să aibă importanță esențială pentru justa soluționare a cauzei civile, adică să aibă putere decisivă asupra concluziei (hotărârii) instanței de judecată și să existe obiectiv pînă la pronunțarea hotărârii, condiție ce la caz nu se atestă.

Sunt irelevante pentru admiterea cererii de recurs, casarea încheierii instanței de revizuire și remiterea cauzei la rejudecare argumentele Tatiane Panaghiu expuse în prezenta cerere de recurs, precum că la caz circumstanța nouă care ar permite revizuirea cauzei ar constitui faptul că, testamentul care s-a solicitat a fi declarat nul a fost perfectat din numele dnei Ioana Dimitriu în temeiul buletinului de identitate eliberat la xxxx care în opinia sa este nevalabil, or, de fapt buletinul Ioanei Dimitriu a fost eliberat de către Oficiul nr. xxxx la xxxx, ceea ce denotă că buletinul în baza căruia a fost eliberat testamentul a fost unul nevalabil, astfel că în consecință se impune și concluzia că și testamentul este afectat de eroare.

Or, argumentele enunțate se referă la obiectul cauzei, care au fost examinate anterior, cu atât mai mult că recurenta – revizuentă Tatiana Panaghiu nu a făcut dovada faptului că în procesul examinării cauzei a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanța și faptele enunțate pentru soluționarea cauzei, inclusiv și pentru obținerea actului prezentat ca temei de depunere a cererii de revizuire, condiție însă care este direct impusă prin lege. Deci, circumstanțele enunțate nu constituie circumstanțe noi care nu au fost și nu au putut fi cunoscute recurentei.

În consecință, instanța de revizuire corect a concluzionat că, admiterea cererii de revizuire în împrejurările reținute va constitui incontestabil o încălcare a principiului securității raporturilor juridice, ceea ce este inadmisibil, or, securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului autorității lucrului judecat, care instituie că nici o parte nu este în drept să solicite revizuirea unei hotărâri definitive și obligatorii întru obținerea unei reexaminări și unei noi soluții în cauză. Competența de revizuire a instanțelor superioare ar trebui să fie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare. Revizuirea nu ar trebui apreciată ca un recurs deghizat. O distanțare de la principiul respectiv este justificată doar atunci când este determinată de circumstanțe cu caracterele substanțiale și obligatorii, ceea ce în prezenta speță nu s-a constatat.

În concluzie, instanța de recurs menționează că, încheierea din 18 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău este legală, motiv pentru care urmează a fi menținută.

Luând în considerație cele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție concluzionează că argumentele invocate în recurs sînt neîntemeiate, fapt pentru care recursul urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de revizuire.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de către Tatiana Panaghiu.

Se menține încheierea din 18 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Tatiana Panaghiu, Maria Dimitriu și Pavel Dimitriu împotriva Larisei Morari și Cristinei (Solcan) Iachimov cu privire la declararea testamentului nul, la cererea depusă de Elena Ceban împotriva Larisei Morari și Cristinei (Solcan) Iachimov cu privire la prelungirea termenului de acceptare a succesiunii, recunoașterea testamentului nul și recunoașterea dreptului la rezervă succesorală, la cererea depusă de Pavel Dimitriu împotriva Larisei Morari și Cristinei (Solcan) Iachimov cu privire la prelungirea termenului de acceptare a succesiunii și, la cererea depusă de Tatiana Panaghiu împotriva Larisei Morari cu privire la declararea ca succesor nedemn

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
Judecător:

Ala Cobăneanu

Judecători:

Svetlana Filincova

Tamara Chișca-Doneva